

hvem det nu er, er kommen Lærerne i Lyngby til Hjælp for at skaffe dem de fornødne Boliger, Noget, som det ellers er overordentlig vanskeligt at faae paa Landet. Man kan heller ikke see bort fra, at naar man nu pludselig neblægger saadanne Instituter, tilføjer man Befolkningen paa de enkelte Steder, hvor disse Instituter ligge, et reelt Tab. Disse Seminarier ere nu — ved Tidernes Uretfærdighed kan jeg gjerne indrømme det ærede Medlem — blevne et Centralpunkt for en vis Befolkning, der lever af og ved dem. Dette er et Tab, som det ogsaa er værd at tage i Betragtning. Og er i det Hele taget den Binding, der her ved skulde opnaaes, en tilstrækkelig værdig Gjenstand for Forsøg paa Besparelser af den Art, er det rigtigt at begynde med saadanne Forsøg her, hvor Talen er om Statsindretninger, der tilsigte at fremme høiere Formaal? Thi jeg troer dog, at den ærede Forslagsstiller endnu ikke er kommen saa vidt, at han ikke vil indrømme, at Folkeunderviisningen henhører til de høiere og værdigere Formaal, Formaal, som man ikke skal lade aldeles haant om. Jeg er nu af den Mening, at i en fri Stat er en god Opdragelse og en god Underviisning den bedste Skranke mod Frihedens Misbrug, og at man derfor til enhver Tid skal vogte sig for at gribe ind i disse Forhold, naar man ikke er sikker paa, at hvad der vindes, er værdt at tage Hensyn til. Udrettes der nu noget Godt ved disse Anstalter, — og at dette er Tilfældet, er ikke blevet modsagt — maa man først søge at vise, hvad Bedre der vil blive udrettet ved at tilintetgjøre det Gode, der nu naaes. Jeg siger fremdeles, at det er et reelt oeconomic Tab, der tilføies Befolkningen, naar vi neblægge disse Statsseminarier, thi Befolkningen vil da faae en ringere og vanskeligere Abgang til den gode og billige Underviisning, som Statsseminarierne give. Det turde være muligt, at ikke ret Mange her i Thinget vide, for hvilken Betaling Underviisningen paa Statsseminarierne ydes, og jeg skal derfor tillade mig at meddele det. Det er for 10 Rd. aarligt af dem, der betale, men alle Skolelærere sønner have fri Underviisning i Statsseminarierne, og der udgives i Stipendier betydelige Summer, saa at man i det Hele taget kan sige, at

alle Seminarister oplæres frit. Det er altsaa et reelt Tab for Befolkningen, naar denne Abgang til god Underviisning formindskes, og naar man nu vil borttage $\frac{2}{5}$ af de Pladser, som der nu habes Abgang til, vil man jo gjøre Abgangen vanskeligere, idet de Paagjældende da maae søge til fjernere Underviisningsanstalter, forsaavidt de ere fra de Egne, i hvis Nærhed de Seminarier ligge, som man vil neblægge. Henviser man dem derimod til private Seminarier, saa vil jeg blot opstille den almindelige Betragtning, at man derved henviser dem til det, der er dyrere, og som giver et daarligere Udsald. Fra Statsseminarierne have Staten, Communerne og Private hentet mangfoldige Lærere, som ere gode og brugbare, og det er en given Sag, at der gennem Statsseminarierne desuden oplæres Mange, som ikke blive Lærere. Sønne Forholdene nu ere, da Antallet af afgaaende Seminarister er større, end Statens Trang for Diebliffet er, er dette Tilfældet med Udskiftlige. Det er at vente, at disse Mænd vende tilbage til andre Livsstillinger, og mig forekommer det, at det ikke kan være noget Tab for Staten, at der er anvendt nogle faa Tusind Rigsdaler til at skaffe saadanne Mænd en bedre Underviisning, end de ellers vilde faae. Endnu skal jeg fremsøre, at disse Seminarier, især siden Mourab indrettede dem, som de nu ere, danne et Mellemled, foruden dem, Landet iforveien besidder, mellem den høiere Underviisning, som gives ved Universitetet og den polytechniske Lærestanstalt, og den lavere, hvorved de ere blevne fortrinligt skiftede til at forbinde, hvad man kalder Almueklassen med de bedre ophlyste Classer, og dette er et stort Gode, idet man derved er istand til at ghyde rht, sundt og friskt Blod ind i den Classe, som man ellers har faa Meget at sige imod. Jeg vil dernæst spørge, er det god Deconomi, nu at tænke paa at neblægge Seminarierne? Det er kun 12 Aar siden, at Biskop Mourab som Overkskole-directeur begyndte paa Reformer i denne Retning med en Alvor, Grundighed og Sindighed, som man maatte ønske blev fulgt i alle reformatoriske Bestræbelser. Han har udvidet Seminarierne, forøget Lærerpersonalet, fort sagt, der er fra Statens Side anvendt saare Meget